

Поліщук І. студентка 4 курсу Г-41 групи
наук. керівник –Заблоцький Б. В., к. г. н., доц.

ФОРМУВАННЯ НОВИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У СЛАВУТСЬКОМУ РАЙОНІ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Метою статті є дослідження особливостей формування територіальних громад району, визначення їх параметрів та характеристик, прогнозування перспектив розвитку.

Виклад основного матеріалу. Серед очікуваних результатів процесу децентралізації, започаткованого в Україні, чи не найактуальнішим є створення спроможних самодостатніх територіальних громад, які б володіли відповідними матеріальними, фінансовими, земельними ресурсами, об'єктами соціальної інфраструктури, необхідними для поліпшення забезпечення потреб громадян, оперативного та якісного надання їм базових соціальних та адміністративних послуг, створення умов для сталого розвитку відповідних територій, більш ефективного використання бюджетних коштів. Паралельно має формуватися відповідна дієва й потужна система місцевого самоврядування, яка повинна відігравати належну їй роль у вирішенні покладених на неї завдань. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» закладає нову концептуальну основу територіальної організації місцевого самоврядування в Україні, коли утворення спроможних громад має відбуватися саме за їх участю. У Законі зроблено спробу під час вирішення питань щодо формування нових територіальних громад поєднати місцеві та державні інтереси, максимально залучити до цього процесу громадськість. Об'єднання має базуватися на самостійному та добровільному рішенні мешканців громад, з максимальним врахуванням місцевих особливостей. Разом з тим, низка викладених у Законі положень має високий ступінь конфліктогенності та містить суперечності[3].

Не обходиться без труднощів створення громад і на території Славутського району Хмельницької області. Станом на 25.10.2015р. в районі було домовлено та ухвалено рішення про створення двох територіальних громад Ганнопільської та Берездівської, які охоплюють 86% території. Необ'єднаними залишаються 16 сільських рад, представники громадськості яких не дійшли спільної згоди в рамках запропонованого перспективного плану розвитку району[2].

Згодом, 24 грудня 2017р. було створено ще одну сільську об'єднану територіальну громаду – Крупецька, яка об'єднала усього 2 сільські ради (Крупецьку та Полянську сільські ради)[5].

Як вбачається з рішень місцевих рад щодо добровільного об'єднання територіальних громад, до складу Нетішинської міської об'єднаної територіальної громади увійшли Нетішинська міська рада (місто Нетішин), а також Головлівська, Лисиченська, Полянська, Старокривинська та Білотинська сільські ради, які належать до Славутського та Ізяславського району області. Таким чином волевиявлення громад суперечить ustalеним адміністративним параметрам. Адже, Нетішин є містом обласного підпорядкування, а Білотинська сільська рада належить до сусіднього Ізяславського району. Ця проблема затримує вирішення питання про утворення Нетішинської міської об'єднаної територіальної громади.

Крім того, йдуть перемовини про утворення ще однієї сільської територіальної громади – Улашанівської, з сільськими радами, які увійдуть, ще не визначились. Решта сільських рад таких як Цвітоха, Марачівка, Голики, Гута, Кам'янка не визначилися.

Таким чином, на даний час на території Славутського району утворено три територіальних громади (Ганнопільська, Берездівська, Крупецька), які й стали об'єктом нашого дослідження.

Ганнопільська громада розташована на північному заході району. Межує на заході й півночі з Рівненською областю, на сході з Берездівською сільською громадою, на півдні з сільрадами Славутського району. Територіальна громада займає площу 685,66 км² га, що складає 59% площі району. Вона об'єднує 7 сільських рад (Ганнопільська, Довжківська, Клепачівська, Киликиївська, Малоскнитська, Великоскнитська, Хоняківська). На території розташовані 16 сіл. Загальна кількість мешканців становить 6747 осіб. Промислове виробництво відсутнє. Сільське господарство розвинене на достатньому рівні, працює агрофірма та кілька ферм. На території громади — 7 загальноосвітніх навчальних закладів I-III ступеня, 2 загальноосвітніх навчальних заклади I-II ступеня, 1 загальноосвітній навчальний заклад I ступеня, 7 дошкільних навчальних закладів, 24 заклади культури, 16 ФАПів та 1 поліклініка.

Берездівська громада розташована на півночі району. Межує на північному заході з Рівненською областю, на сході з Житомирською областю, на південному сході з Шепетівським районом Хмельницької області, на півдні з сільрадами Славутського району, на заході з Ганнопільською сільською громадою. Площа – 316,39 км², що займає 27% території, населення – 8889 мешканців. Громада утворена шляхом об'єднання Берездівської, Великоправутинської, Горицької, Дяківської, Малоправутинської, Манятинської, Мирутинської, Мухарівської, Печиводської, Піддубецької, Ставичанської, Сьомаківської, Хвоцівської сільських рад. На території розташовано 27 сіл. Берездівська громада має дуже хороший сільськогосподарський потенціал – функціонують 11 приватних аграрних підприємств. Тільки одне господарство займається вирощуванням багаторічних рослин, два – продукцією зернових і вирощуванням ВРХ, інші – у переважній більшості вирощування озимих зернових. Громадський транспорт курсує залежно від розташування сіл – від 2 до 21 рейсів щодня. Відсутнє сполучення між селами Яблунівка, Сьомаки, Піддубці з адміністративним центром громади. На території громади 6 загальноосвітніх навчальних закладів I-II ступенів, 6 загальноосвітніх навчальних закладів I ступеня, 10 закладів позашкільної освіти, 34 заклади фізичної культури, 18 амбулаторій та поліклінік, 1 лікарня, 1 ФАП.

Крупецька територіальна громада розташована у центральній частині району. Площа складає 133,0 км² – 11% території. Чисельність населення – 2496 осіб. Вона об'єднує 2 сільські ради (Крупецька, Полянська). На території розташовано 6 сіл. Основним видом господарської діяльності громади є сільськогосподарське виробництво. На території достатня кількість шкіл та ФАПів.

Для здійснення порівняльного аналізу названих територіальних громад нами запропоновано мультифакторне рейтингування (табл.1). Кожен із кількісних параметрів оцінюється у трибальній системі. Найбільшому значенню присвоюється 3 бали, а найменшому – 1. Інтегральний бал вказує на потенціал розвитку територіальної громади.

Таблиця 1

Кількісні характеристики територіальних громад Славутського району*

	Площа	Чисельність населення	Кількість сіл, що входять	Соціальне забезпечення				Транспортне забезпечення	Бал рейтингу
				Лікарні	Дошкільна освіта	ЗОШ I-III ступенів	Заклади культури		
Ганнопільська	3	2	2	2	2	3	3	2	19
Берездівська	2	3	3	3	3	2	2	3	21
Крупецька	1	1	1	1	1	1	1	1	8

* Станом на квітень 2018р.

Таким чином, можна сказати, що Берездівська громада має найбільші перспективи розвитку, порівнюючи з іншими громадами. В більшій мірі це залежить від кількості населених пунктів, що входять у громади. По всіх параметрах, окрім

площі Берездівська громада займає перше місце. Ганнопільська громада зайняла другу позицію, за показниками має невелику різницю з громадою 1, але є над чим працювати та розвиватися. Площу громада має найбільшу, тому цю перевагу можна використати у перспективі. Найменшу кількість балів набрала Крупецька територіальна громада, причиною цього перш за все є те, що до її складу входять тільки 2 сільські ради та те, що вона нещодавно утворилася. Та на мою думку, громада, яка має у складі таку малу кількість сільських рад не може стати перспективною у майбутньому. Щоб з неї була потужна конкурентноспроможна громада до її складу потрібно приєднати ще й суміжні сільські ради, які на даний момент не визначилися.

Для подальшого ефективного функціонування територіальних громад Славутського району потрібно докласти чимало зусиль для організації їх життєдіяльності: розробити і реалізувати програму будівництва і модернізації доріг; розробити і реалізувати програми утилізації сміття; розробити проекти будівництва водопровідно-каналізаційних мереж; опрацювати проекти, що стосуються забезпечення вуличного освітлення; заохочення мешканців до започаткування альтернативної діяльності, аніж типова землеробська.

Також потрібно знайти шляхи до вирішення питання завершення адміністративної реформи на території району з врахуванням потреби якомога рівноціннішого поділу на громади із врахуванням комплексу досліджуваних параметрів.

Джерела інформації:

1. Батанов О. В. Територіальна громада – первинний суб'єкт муніципальної влади в Україні: поняття та ознаки [Електронний ресурс] / О. В. Батанов // Вісник Центральної виборчої комісії. – 2008. №2 (12). – С. 51-57. – Режим доступу: http://www.cvk.gov.ua/visnyk/pdf/2008_2/vasnik_st_13.pdf.
2. Децентралізація: державний сайт України. – Режим доступу : <http://decentralization.gov.ua/>
3. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст.91). 2015. – Режим доступу : <https://zakonodavstvo.com/ukrajiny-zakony/zakon-ukrajini-pro-dobrovilne-obednannya.html>
4. Залуцький І. Р. Основи сталого розвитку територіальної громади : [навчальний посібник] / І. Р. Залуцький, Р. А. Брусак, Б. М. Шевчук та ін. – К. : НАДУ, 2008.
5. Gromada.info : Портал об'єднаних громад України . – Режим доступу : <https://gromada.info/novini/>

Ратинська Н. студентка 5 курсу Мг – 1 групи наук. керівник – Садовник О.П., к.г.н., доц.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ

Метою роботи є дослідження сучасних проблем розвитку рекреаційно-туристичного комплексу Тернопільського району.

Тернопільський район на відміну від інших районів Тернопільської області не має настільки розвинутого рекреаційно – туристичного комплексу. Проте, розміщення обласного центру значною мірою компенсує недостатній розвиток рекреаційно – туристичних послуг району і зосереджує в собі багато закладів відпочинку і розваг, що значною мірою приваблює туристів як в місто так і в район та відбивається на розвитку ринку туристичних послуг району.

Дослідження доводять, що розвитку ринку туристичних послуг району перешкоджають такі фактори:

- ✓ недостатній розвиток туристичної інфраструктури, зокрема, реконструкція та будівництво закладів розміщення туристів різних стандартів (готелів, мотелів, кемпінгів);
- ✓ відсутність індустрії відпочинку та розваг (за винятком м. Тернополя);
- ✓ не облаштовані місця короткочасного відпочинку туристів, незадовільний стан доріг, відсутність під'їздів до багатьох популярних туристичних об'єктів;
- ✓ незадовільний стан більшості пам'яток культурної спадщини, не розроблені дієві програми їх збереження та пристосування для потреб туристів;